

Бібліографічні посилання:

1. Концепція розвитку юридичної освіти: проєкт Концепції Кабінету Міністрів України. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://surl.li/eabeq>.
2. Про Особливості ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання: проєкт постанови Кабінету Міністрів України від 2022 року. URL: <http://surl.li/cehil>.
3. Типове положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України від 03.08.2006 р. № 592. Наказ Міністерства освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>.
4. Галай А. О. Педагогічна характеристика юридичної клінічної освіти. Вісник Асоціації юридичних клінік України. 2005. № 2, С. 2-3.
5. About Virtual Law Clinic. Pro Bono Management and Collaboration. URL: <https://www.virtuallawclinic.com/about>.

ЛЕБЕДЄВА Юлія Владиславівна,
викладач кафедри загальноправових дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ЮРИДИЧНІ КЛІНІКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ ОСОБИ

Репродуктивні права охоплюють широкий спектр прав та свобод особи, зокрема, право на охорону здоров'я, право не зазнавати сексуального чи гендерного насильства, право визначати кількість та період народження дітей, право вільно та без свавільного втручання приймати рішення щодо власної репродуктивної функції, право на інформацію щодо власного репродуктивного здоров'я, право на свободу від дій, які можуть завдавати шкоди репродуктивному здоров'ю, право отримувати переваги наукового прогресу та користування послугами допоміжних репродуктивних технологій тощо.

Шляхом реалізації покладених на них завдань, у окресленій сфері юридичні клініки привертають увагу до фундаментальних соматичних прав особи, механізму їх повноцінної реалізації, а у разі зазіхань та порушень щодо них – здатності скористатися правом на захист. У забезпеченні репродуктивних прав особи важливим є надання клініками здобувачам вищої освіти можливості набуття навичок практичної діяльності; надання громадянам соціально вразливих верств населення суспільства безоплатних юридичних консультацій; проведення заходів з правової освіти населення; забезпечення можливості спілкування студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності; створення ефективного механізму обміну інформацією між населенням, засобами масової інформації та юридичною клінікою, що дозволить оперативно реагувати на практичні потреби громадян у означеній сфері [1].

Вважаємо значущим формування у здобувачів навичок проведення аналізу законодавства та судової практики з метою ознайомлення з концепцією репродуктивних прав в рамках Конституції України та галузевого законодавства. Істотною також є можливість студентів брати участь у дискусіях та тренінгах із захисту репродуктивних прав та свобод, що дозволяє накопичувати відповідні знання та розширювати можливості майбутніх юристів із надання правничої допомоги у сфері репродуктології [2-3]. Зазначимо, що вагоме місце у набутті знань та формуванні практичних навичок посідає забезпечення співпраці з галузевими експертами з метою опрацювання проблемних питань пов'язаних з репродуктивними правами, здійснення публікацій проведених досліджень у матеріалах наукових статей та доповідях.

Відповідно до мети та завдань юридичної клініки вищого навчального закладу, студенти отримують безпосередній досвід, стикаючись із питаннями галузевого права у сфері забезпечення репродуктивних прав особи. Здобувачі також мають можливість розвивати теоретичні навички, досліджуючи юридичні колізії та прогалини, займаючись несудовими питаннями, пов'язаними із законодавчою та нормативною роботою, громадською освітою та стратегічним плануванням на загальнодержавному та місцевому рівні [4].

Варто зауважити, що повноцінна реалізація репродуктивних прав людини, здатність скористатися правом на захист, надання загального доступу до послуг репродуктивного здоров'я є глобальними пріоритетами національного уряду та організацій громадянського суспільства. Юридичні клініки та досвідчені правники відіграють важливу роль у цьому глобальному русі, використовуючи джерела міжнародного та вітчизняного права, що запобігають зазіханням та порушенням таких прав, забезпечують доступ до послуг з охорони репродуктивного здоров'я.

Бібліографічні посилання:

1. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України: Наказ МОН України від 03.08.2006 р. № 592. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06#Text>.
2. Reproductive Rights and Justice Project – Yale Law School. Yale Law School. URL: <https://law.yale.edu/studying-law-yale/clinical-and-experiential-learning/our-clinics/reproductive-rights-and-justice-project>.
3. Using Legal Tools to Protect Abortion Providers, Clinics and Their Patients. Center for Reproductive Rights. URL: <https://reproductiverights.org/about-face-using-legal-tools-to-protect-abortion-providers-clinics-and-their-patients/>
4. Reproductive Justice Clinic and Advanced Reproductive Justice Clinic. NYU School of Law. URL: <https://www.law.nyu.edu/academics/clinics/semester/reprojustice>.